

Farní zpravodaj

Český Krumlov

19. 9. 2021

č. 38 - 2021

Cyklus B
25. neděle
v mezidobí

Evangelium
Mk 9, 30-37

Pokračování... Duch liturgie

II. Znamení kříže

Základním gestem křesťanské modlitby je a zůstává znamení kříže. Je to tělesně vyjádřené přiznání se ke Kristu ukřižovanému, jak je to vyjádřeno slovy svatého Pavla: „...ale my kážeme Krista ukřižovaného. Židy to uráží a pohané to pokládají za hloupost. Ale pro ty, kdo jsou povoláni, ať jsou to židé nebo pohané, je Kristus Boží moc a Boží moudrost.“ (1 Kor 1, 23n) A ještě jednou: „Rozhodl jsem se totiž, že u vás nechci znát nic jiného než Ježíše Krista, a to ukřižovaného.“ (2,2) Učinit znamení kříže je viditelným projevem přihlášení se k tomu, který za nás trpěl; k tomu, jenž v těle do krajnosti zviditelnil lásku Boží, který nevládně prostřednictvím ničení, ale pokorou utrpení a lásky, jež je silnější než všechny moci světa a moudřejší než veškerá vypočítavá inteligence lidí. Znamení kříže je vyznáním víry: věřím v toho, který pro mě trpěl a vstal z mrtvých; v toho, kdo proměnil znamení hanby ve znamení naděje a lásky Boží, jež je pro nás přítomná. Vyznání víry je vyznáním naděje: věřím v toho, který je ve své slabosti všemohoucí; v toho, jenž mě může ve zdánlivé nepřítomnosti zdánlivé bezmoci zachránit a také mě zachrání. Tím, že se žehnáme znamením kříže, dáváme se do jeho ochrany, držíme jej před sebou jako štít, který nás kryje v útapách našich dní a dává nám odvahu jít dál. Přijímáme jej jako průvodce na cestách, po nichž kráčíme: „Kdo chce jít za mnou, ať zapře sám sebe, vezme svůj kříž a následuje mě!“ (Mk 8,34) Kříž nám ukazuje cestu života – následování Krista.

Znamení kříže je spojeno s vyznáním trojjediného Boha – Otce, Syna a Ducha svatého. Stává se tak připomínkou křtu, která se ozřejmuje zvláště tehdy, když k tomu používáme ještě svcenou vodu. Kříž je znamením utrpení Krista, je zároveň znamením zmrtvýchvstání. Je záchranným stéblem, které nám Bůh podává, mostem, po němž kráčíme přes propast smrti a veškeré hrozby zlého a po kterém k němu můžeme dospět. Zpřítomňuje se ve křtu, v němž se stáváme účastni na kříži a zmrtvýchvstání Krista (Řím 6, 1 – 14), Kdykoliv děláme znamení kříže, nově přijímáme křest: Kristus nás z kříže táhne k sobě (Jan 12,32) a tak do společenství s živým Bohem. Křest a znamení kříže, které jej připomíná a vždy znovu obnovuje, je především událostí Boží. Duch svatý nás vede ke Kristu a Kristus otevírá dvěře k Otci. Bůh už není neznámým Bohem; má jméno. Můžeme jej volat a on volá nás.

Tak je možné říci, že ve znamení kříže s trinitárním rozměrem je shrnuta celá podstata křesťanství, je v něm znázorněna křesťanská odlišnost. Přesto, nebo spíše právě proto nám otevírá cestu také k velikosti náboženských dějin a k Božímu poselství stvoření. Už roku 1873 byly na Olivové hoře objeveny řecké a hebrejské nápisy na hrobech pocházející z přibližně z doby Ježíšovy, které byly doprovázeny znamením kříže, takže archeologové byli nuceni přiznat, že se jednalo o křesťany nejranější doby. Po roce 1945 pak přibývalo nálezů židovských hrobů se znamením kříže, které bylo možno více méně zařadit do období prvního století po Kristu. Tyto objevy tak popřely výklad, že se jednalo o křesťany první generace. Bylo třeba uznat, že znamení kříže se užívalo i v židovském prostředí. Jak tomu máme porozumět? Klíč ke rozluštění dává Ez 9,4n. Ve vizi, jež je zde vylíčena, říká sám Bůh svému poslovi oblečenému do lněného šatu, který nese na bedrech písařský kalamář: „Projdi středem města, středem Jeruzaléma, a označ znamením na čele muže, kteří vzdychají a sténají nad všemi ohavnostmi, jež se v něm páchají.“ Před nastávající strašnou katastrofou mají být ti, kteří se nepřiznají k hříchu světa, nýbrž pod ním bezmocně trpí, ale přesto jsou hříchu vzdáleni, označeni posledním písmenem hebrejské abecedy – tau, které se psalo formou kříže (T nebo X). Tau, které mělo fakticky podobu kříže, se stává pečetí majetku Božího.

Odpovídá na touhu po Bohu a bere ho tak pod zvláštní Boží ochranu. E. Dinkler poukazuje na skutečnost, že kultovní stigmatizace – na ruku nebo na čele – se objevuje na různých místech Starého zákona a že tento zvyk byl známý také v novozákonní době. Zj 7, 1 – 8 znovu přijímá do Nového zákona základní myšlenku Ezechielovy vize.

Nálezy na hrobech ukazují spojení se soudobými texty, že v určitých vrstvách židovského obyvatelstva bylo tau rozšířeno jako posvátné znamení – jako znamení příznání se k izraelskému Bohu a zároveň naděje v jeho ochranu. Dinkler podává své poznatky ve výpovědi, že v tau ve tvaru kříže „je shrnuto celé vyznání víry v jednom znamení“, že „skutečnosti, jež jsou předmětem víry a naděje, se zobrazují ve viditelné podobě. Ovšem v podobě, která je více než pouhým zrcadlem a jež nám spíše slibuje poskytnutí zachraňující síly...“. Křesťané podle dosud známých údajů nenavazovali na tento židovský symbol kříže, nýbrž našli znamení kříže v nitru své víry a mohli v něm také poznat sumu celé své víry. Ale nemusela se jim podle Ezechielovy vize o zachraňujícím tau a celá tradice, která navazovala, jevit jako vize budoucího? Nebylo teprve jasné, komu patřilo, od koho bralo svou sílu? Nemohli v tom vidět přistupování ke kříži Ježíše Krista, který nyní tau skutečně učinil silou záchrany?

Ještě více byli církevní otcové patřící k řecké kulturní oblasti ovlivněni jiným objevem. Našli u Platona pozoruhodnou představu o kříži, jež byl zakreslen do vesmíru (Timatos 34 A/B a 36 B/C). Platon to převzal z pythagorejských tradic, které byly spojeny s tradicemi starého Orientu. Jedná se především o astronomickou výpověď: oba velké pohyby hvězd, které antika znala – ekliptika – se protínají a dohromady tvoří řecké písmeno *chi*, jež má podobu kříže (tedy jako X). Kosmu jako celku je vepsáno znamení kříže. Platon to spojil – věčně opět podle starších tradic – s obrazem božství: Demiurg (stvořitel světa) rozevřel duši světa „skrže celý vesmír“. Justin mučedník, první patristický filozof pocházející z Palestiny (zemřel kolem roku 165), tyto Platonovy texty objevil a nezdráhal se je spojit s učením o trojjediném Bohu a jeho jednání v dějinách spásy v Ježíši Kristu. Vpodstatě Demiurga a duše světa vidí tušení tajemství Otce a Syna, které potřebuje nápravu, ale je také vlastní nápravy schopné. To, co Platon říká o duši světa, se mu zdá být odkazem na příchod logu, Syna Božího. A tak můžeme říci, že podoba kříže je největším symbolem vlády logu, bez níž by nemohla být žádná souvislost v celém stvoření (1. Apol. 55). Kříž z Golgoty je předem zobrazen ve struktuře samého kosmu. Mučednický nástroj, na němž zemřel Pán Ježíš, je vepsán do struktury vesmíru. Kosmos nám vyprává o kříži a kříž nám umožňuje chápat vesmír. Je vlastním klíčem veškeré skutečnosti. Dějiny a vesmír patří k sobě. Když otevřeme oči, čteme Kristovo poselství v řeči vesmíru a naopak: Kristus nám dává porozumět poselství stvoření.

Od Justina patří Platonovo „proroctví kříže“ a souvislost vesmíru a dějin, která se v tom zobrazuje, k základním myšlenkám patristické teologie. Pro církevní otce musel být uchvacujícím objevem, že filozof, který shrnul a vyložil nejstarší tradice, hovořil o kříži jako o pečtním znamení vesmíru. Ireneus z Lyonu (zemřel kolem roku 200), vlatní zakladatel systematické teologie, v jednom svém apologickém spise podává „Důkaz apoštolského vyznání“: Ukřižovaný „je sám slovem všemohoucího Boha, které v neviditelné přítomnosti proniká náš vesmír. A proto zahrnuje celý svět, jeho šířku a délku, jeho výšku i hloubku; neboť prostřednictvím Božího slova jsou všechny věci uváděny v řád. A Boží Syn je v nich ukřižován tím, že se ve všem zračí ve formě kříže.“ (1,3) Tento text velkého církevního otce skrývá biblický citát, který má pro teologii kříže velký význam. List Efezanům nás nabádá, abychom byli zakořeněni v lásce a opírali se o ni, abychom spolu se svatými byli schopni „pochopit celou šířku a délku, výšku i hloubku, poznat Kristovu lásku přesahující všechno poznání a dosáhnout plné míry Božích darů.“ (Ef 3,18)

(pokračování přístě...)

Joseph Ratzinger, *Duch liturgie*

Mše svaté v týdnu od 19. 9. 2021 do 26. 9. 2021 Český Krumlov:

20.09.	<i>Po</i>	na poděkování za dar manželství s prosbou o Boží požehnání
21.09.	<i>Út</i>	-----
22.09.	<i>St</i>	za
23.09.	<i>Čt</i>	za živé a + z rodiny Horynů, Lesyků, Slivockých, Pelantů, Hranáčů a d. v. o.
24.09.	<i>Pá</i>	za rodinu Čekanovu, Blažencovu, ostatní příbuzné a d. v. o.
25.09.	<i>So</i>	za
26.09.	<i>Ne</i>	za farnost

Přehled bohoslužeb

	<i>PONDĚLÍ</i> 20.09.	<i>ÚTERÝ</i> 21.09.	<i>STŘEDA</i> 22.09.	<i>ČTVRTEK</i> 23.09.	<i>PÁTEK</i> 24.09.	<i>SOBOTA</i> 25.09.	<i>NEDĚLE</i> 26.09.
ČESKÝ KRUMLOV <i>sv. VÍT</i>	17:00		17:00	17:00	17:00		9:30P
ČESKÝ KRUMLOV <i>KLÁŠTER</i>						16:00	
VĚTRNÍ							8:00M
PŘÍDOLÍ							11:15R
VĚŽOVATÁ PLÁNĚ							11:15 M
KÁJOV					17:00		8:00P
VYŠŠÍ BROD							8:00R
LOUČOVICE							9:30R
Liturgické texty - 25. neděle v mezidobí I. čtení: Mdr 2, 12 - 20 II. čtení: Jak 3, 16 ; 4, 3 Evangelium: Mk 9, 30 - 37							

- ❖ V úterý 21. září je svátek sv. Matouše, apoštola a evangelisty.
- ❖ Ve čtvrtek 22. září je památka sv. Pia z Pietrelciny, kněze.
- ❖ V neděli 26. září v Českém Krumlově po mši svaté budeme přijímat intence na měsíc říjen.
- ❖ Upozorňujeme věřící, že v kostelích je už nyní k dispozici plakát - pozvánka na „Hlavní kájovskou pouť“ ve dnech 9. – 10. října 2021.

www.farnostck.bcb.cz

www.farnostvetrni.bcb.cz

www.farnostkajov.bcb.cz

email: rkf.ceskykrumlov@dicb.cz

email: rkf.vetrni@dicb.cz

email: rkf.kajov@dicb.cz